

Čís. 10587.

Na peněžité pohledávky lze vésti exekuci i, jsou-li podmíněné, časem doložené, sporné anebo závislé na vzájemném plnění. Zabavitelné jsou i pohledávky, jež mají nebo mohou vzniknouti z právního poměru co do právních podmětů t. j. co do oprávněnosti a závaznosti, jakož i co do svého právního důvodu platně již založeného, ale dosud nevznikly, protože nebyl ještě uskutečněn některý skutkový předpoklad, na němž jest jejich vznik podle zákona závislý.

Lze vésti exekuci na nárok kupitele proti prodávce na vrácení splátek za věc koupenou na splátky s výhradou vlastnického práva, třebaž není dosud jisto, zda dodatel odstoupí od smlouvy.

(Rozh. ze dne 2. března 1931, R I 57/31).

K vydobytí peněžité pohledávky vedl vymáhající věřitel exekuci na pohledávku dlužníka za akciovou společností na vrácení splátek za automobil prodaný dlužníku s výhradou vlastnictví. Soud prvního stoliče exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Rekursní soud zamítl, změniv usnesení prvního soudu, žádost o povolení exekuce zabavením pohledávky 19.000 Kč povinné strany za akciovou společnost ze splátek na auto podle objednávky z 31. srpna 1930, protože prý jde o pohledávku, která teprve v budoucnu snad vznikne, tedy o pohledávku v době povolení exekuce ještě nejsoucí, pročez ani její zabavení není dovoleno. Avšak na peněžité pohledávky lze, pokud nejsou zvláštními předpisy vyjmuty z exekuce, vésti exekuci, i když jsou podmíněné, časem doložené, sporné (sr. rozh. čís. 4090 sb. n. s.) nebo závislé na vzájemném plnění (sr. rozh. čís. 9197 sb. n. s.). Jsou tudíž zabavitelné i pohledávky v době povolení exekuce ještě »nejsoucí«. Jen jiným, zvláštním jejich druhem jsou pohledávky, které mají aneb mohou vzniknouti z právního poměru co do právních podmětů, t. j. co do oprávněnosti a závaznosti, jakož i co do svého právního důvodu, platně již založeného, ale dosud plně nevznikly, protože nebyl ještě uskutečněn některý skutkový předpoklad, na němž jejich plný vznik jest podle zákona závislý. O takovou peněžitou pohledávku tu jde. Její vznik tkví v právním poměru podle exekučního návrhu platně založeném mezi povinnou stranou a mezi akciovou společností tím, že povinná strana u společnosti podle objednávky z 31. srpna 1930 koupila auto za 30.000 Kč na splátky a na ně již asi 19.000 Kč zapravila, prodávatelka si však až do úplného zaplacení kupní ceny vyhradila k prodanému autu vlastnické právo, jsouc ovšem podle § 2 splátk. zák. povinna při odstoupení od kupní smlouvy vrátiti kupiteli složené již splátky za okolností v řečeném zákonném ustanovení blíže upravených. Jest ovšem dosud aneb bylo alespoň v rozhodující době povolení exekuce nejisté, zda dodava-

telka od smlouvy odstoupí a zda tím tedy vznikne kupiteli (povinné straně) nárok na vrácení splátek asi 19.000 Kč. Přes to však tvoří tento nárok již nyní hospodářsky a právně ocenitelnou částku jmění kupitelky. Kupitelka může jím podle svého uznání naložiti, může se ho vzdáti, jej zciziti, jinému postoupiti a pod. Jest proto její nárok — třebaže je nejisto, zda v budoucnu plně vznikne a bude moci býti uplatněn — pokládati za věc, která jest v obchodě a proto také může sloužiti za zástavu (§ 448 obč. zák.). Při tom netřeba hleděti ani k tomu, že povinná strana jako kupitel může snadno kdykoli uskutečniti zákonný předpoklad pro skutečný vznik zabaveného nároku, odhodlá-li se zastavením dalších splátek dáti prodávateli podnět, by od kupní smlouvy odstoupil. Bylo proto rekursní usnesení změněti obnovou usnesení prvního soudu.

Čís. 10588.

Výběřčí mýta, jemuž obec (v Čechách) propachtovala povolené jí vybírání mýtních poplatků k udržování mostu, není oprávněn domáhati se pořadem práva nedoplatků mýta na používateli mostu.

(Rozh. ze dne 2. března 1931, R I 119/31).

Obci P. v Čechách bylo povoleno vybírat mýto z mostu přes Ohři. Obec propachtovala toto právo žalobci za úplatu na základě ofertního řízení a podle pachtovních podmínek. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované společnosti nedoplatků mýta. K námitce nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice žalobu odmítl, rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Žalobce, jsa výběřčím mýta, povoleného obci k udržování mostu přes řeku Ohři, domáhá se na žalované firmě nedoplatku mýta za dobu od dubna 1929 do června 1930. I rekursní soud uznává, že oprávnění obce vybírat mýto a její další oprávnění přenést jeho vybírání propachtováním na jinou osobu, náleží nesporně do oboru veřejného práva, upraveného v tomto případě českým zákonem ze dne 2. dubna 1867 čís. 32 zem. zák. V tom jest zajisté rekursnímu soudu přisvědčiti. Rekursní soud uvádí však dále, že smlouva, kterou uzavřela obec se žalobcem o propachtování mýtních poplatků, jest ryze soukromoprávním jednáním a že v důsledku toho jest i žalobcův nárok, odvozovaný z tohoto soukromoprávního poměru a uplatňovaný proti žalované straně, nárokem soukromoprávním. Posléze uvádí rekursní soud, že pro otázku přípustnosti pořadu práva nezáleží na tom, že povinnost platiti mýtní poplatky jest založena ve veřejnoprávních ustanoveních, jen když má souzená rozepře za předmět »nepopíratelně soukromoprávní nárok«. S těmito názory rekursního soudu nelze v této všeobecnosti souhlasiti,